

Zitting 1980–1981

16 447

Gezondheidswet voor dieren

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

In 1974 is voor een proefperiode van drie jaren, te weten de jaren 1974 t/m 1976, tussen de eerste ondergetekende en het Landbouwschap een regeling getroffen omtrent de financiering van enerzijds de activiteiten van de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren en anderzijds van de kosten verbonden aan de overname op grond van de Veewet en de Vogelziektenwet van vee en pluimvee dat lijdt aan een besmettelijke dierziekte of daarvan verdacht wordt en de, ter voorkoming van verspreiding van een dergelijke ziekte, verrichte noodentingen (zogenaamde politionele maatregelen). De bedoeling hiervan was enerzijds het bevorderen van een verder gaande samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven, anderzijds dit bedrijfsleven financiële medeverantwoordelijkheid te doen dragen voor de bestrijding van vee- en pluimveeziekten op grond van de Veewet en de Vogelziektenwet.

Overeengekomen werd dat de door partijen gezamenlijk vast te stellen activiteiten van genoemde stichting voor de helft zouden worden gefinancierd door het Rijk en voor de andere helft door het Landbouwschap. Bij de vaststelling van deze activiteiten zouden enerzijds internationale afspraken en verplichtingen als richtsnoer gelden en anderzijds zouden die activiteiten ter hand worden genomen, welke in nauwe relatie staan tot de politionele maatregelen. Het uitgangspunt hierbij was om door werkzaamheden in het preventieve vlak de kosten van de politionele maatregelen zo laag mogelijk te houden.

Wat de politionele maatregelen betreft werd eveneens overeengekomen, dat het Rijk en het Landbouwschap ieder voor de helft zouden bijdragen in de kosten daarvan met dien verstande, dat de bijdrage van het Landbouwschap over genoemde jaren gezamenlijk ten hoogste 24 mln. zou bedragen en dat, indien de kosten over deze jaren meer dan 48 mln. zouden bedragen, de meerdere kosten ten laste van het Rijk zouden komen.

Bovenstaande regeling heeft in de praktijk goed gewerkt en is inmiddels voor een periode van 5 jaar verlengd. Ten einde aan deze opzet een definitief karakter te geven acht de eerste ondergetekende het gewenst de wet aan deze nieuwe opzet aan te passen.

Ten gevolge van het ontstaan van vee- en pluimveehouderijbedrijven met een groot aantal dieren is de kans gestegen dat bij het uitbreken van een be-

smettelijke dierziekte op een dergelijk bedrijf vele dieren overgenomen moeten worden. Onder de huidige omstandigheden kan dit leiden tot grote financiële gevolgen voor het Rijk. Bij overname van verdacht vee moet immers krachtens artikel 39 van de Veewet de waarde in gezonde toestand als schadeloosstelling worden uitgekeerd. Ten einde te bevorderen dat de vee- en pluimveehouders alles doen om het optreden van een besmettelijke dierziekte op hun bedrijf te voorkomen, de eigen verantwoordelijkheid van deze vee- en pluimveehouders in dezen te benadrukken en om overigens de financiële consequenties van het optreden van besmettelijke dierziekten binnen de perken te houden, zal de mogelijkheid moeten worden geschapen een meer gedifferentieerd beleid dan tot nu toe mogelijk was ten aanzien van de schadeloosstelling te voeren. Om dezelfde redenen is het noodzakelijk in de wet de mogelijkheid te openen om aan vee- en pluimveehouderij-bedrijven eisen te stellen ten aanzien van de inrichting van de bedrijven en de bedrijfsvoering. Door regelen te stellen ten aanzien van de inrichting, de hygiënische eisen waaraan op de bedrijven de hand moet worden gehouden en het toezicht op de bedrijven kan het risico van het optreden van een besmettelijke dierziekte en de daarmee gepaard gaande financiële consequenties worden beperkt.

Naast het dierziekte-aspect krijgt het welzijn van de dieren steeds meer de algemene aandacht. Omtrent dit aspect, dat nauw verband houdt met de intensieve veehouderij, zijn diverse publikaties verschenen, onder andere het rapport van de door de Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek TNO (NRLO) ingestelde commissie Veehouderij - Welzijn dieren en de rapporten van de studiec commissie intensieve veehouderij ingesteld door de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren.

De eerste ondergetekende heeft bij brief van 19 december 1974 (zitting 1974-1975, nr. 13 227) omtrent dit onderwerp een nota Intensieve Veehouderij aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden, welke nota op 3 november 1975 door de vaste Commissie voor Landbouw en Visserij is behandeld. Daarbij is door de eerste ondergetekende toegezegd te zullen bevorderen dat middels een wijziging van de Veewet aan de Minister van Landbouw en Visserij de bevoegdheid zal worden toegekend om regelen te stellen met betrekking tot het welzijn van de dieren op agrarische bedrijven.

Inmiddels is in het kader van de Raad van Europa een ontwerp-verdrag opgesteld betreffende de bescherming van landbouwhuisdieren. Dit verdrag is reeds door een aantal landen bekrachtigd en in werking getreden. Het is gewenst dat ook Nederland deelgenoot wordt van dit verdrag. Om evenwel uitvoering te kunnen geven aan op grond van het verdrag vastgestelde regelen zal een wettelijke basis aanwezig moeten zijn. Het onderhavige wetsontwerp voorziet daarin.

Het verwerken van bovenstaande punten in de Veewet zou reeds een aanzienlijke wijziging van die wet met zich meebrengen. Ook op andere punten, welke hieronder nader worden uiteengezet, behoeft deze reeds sedert 1922 van kracht zijnde wet wijziging. In verband daarmee geven de ondergetekenden de voorkeur aan het vervangen van de wet door een nieuwe wet boven het wijzigen van de huidige wet.

In het huidige artikel 7 van de Veewet worden de ziekten opgesomd waarop de bestrijdingsmaatregelen van deze wet zonder meer kunnen worden toegepast, terwijl in artikel 45 een opsomming wordt gegeven van de veeziekten waarop bepaalde artikelen van de wet bij algemene maatregel van bestuur van toepassing kunnen worden verklaard. Ten slotte is het krachtens artikel 48 mogelijk bij algemene maatregel van bestuur voorschriften tot wering en bestrijding van andere dan in evenvermelde artikelen genoemde ziekten of van ziekten van andere dieren dan genoemd in artikel 7, te weten herkauwende en éénhoevige dieren en varkens, te geven. Een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 48 dient volgens artikel 49 te worden bekrachtigd bij wet. Op grond van deze bepalingen zijn de Vogelziektenwet, de Nertszen-Ziektenwet, de Bijenwet en de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren tot stand gekomen. In de Vogelziekten-

wet is een groot aantal bepalingen van de Veewet van toepassing verklaard. Ten aanzien van de Nertsen-Ziektenwet is dit slechts in beperkte mate en ten aanzien van laatstgenoemde wetten in het geheel niet het geval.

Ten einde een overzichtelijker geheel te krijgen wordt in het ontwerp voorgesteld de Vogelziektenwet, de Nertsen-Ziektenwet, de Bijenwet, de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren alsmede de Runderhorzelwet te zamen met de Veewet, met uitzondering van de artikelen 66 en 68-73, voor zover betrekking hebbende op de uitvoer van vlees en vleesprodukten, te vervangen door één nieuwe wet.

Krachtens artikel 3 van de Vogelziektenwet en artikel 3 van de Nertsen-Ziektenwet wijst de Minister van Landbouw en Visserij de ziekten aan waarop deze wetten van toepassing zijn. Voorgesteld wordt dit systeem ook voor de veeziekten te laten gelden. Hiermede wordt onder meer bereikt dat hetzelfde systeem gaat gelden voor vee en pluimvee, terwijl het daardoor ook ten aanzien van vee mogelijk wordt bij het plotseling optreden van een in Nederland onbekende ziekte aanstonds wettelijke maatregelen te nemen.

Uit EEG-voorschriften vloeien ten aanzien van de veterinaire eisen bij export van dieren en produkten van dierlijke oorsprong bepaalde verplichtingen voort die in de nationale wetgevingen moeten worden overgenomen. Daarnaast stellen vele landen per land verschillende veterinaire eisen bij de invoer van dieren en daarvan afkomstige produkten. Ten einde aan al deze eisen te kunnen voldoen wordt in het voorliggend ontwerp voorzien in de mogelijkheid om niet alleen de uitvoer van vee en daarvan afkomstige produkten maar eveneens de uitvoer van andere dieren en daarvan afkomstige produkten aan voorschriften te binden. Daarbij is evenwel, in afwachting van de voorgenomen reorganisatie van de vleeskeuring, een uitzondering gemaakt voor vlees en vleesprodukten. De op de uitvoer van deze produkten betrekking hebbende artikelen van de Veewet blijven voorshands gehandhaafd.

Gezien de ervaringen opgedaan bij het optreden van varkenspest in Nederland in de eerste helft van 1977 is het voorts wenselijk in de wet uitdrukkelijk te bepalen, dat bij het optreden van een besmettelijke dierziekte de uitvoer van de betreffende diersoort en de daarvan afkomstige produkten uit het gehele land dan wel uit het besmette deel van Nederland kan worden verboden.

Zowel ten behoeve van de gezondheid van de mens als van het dier dient de aanwezigheid van schadelijke stoffen in dieren en produkten van dierlijke oorsprong zoveel als mogelijk is te worden voorkomen. In verband daarmee dient de mogelijkheid te worden geopend om het gebruik van geneesmiddelen, bestrijdingsmiddelen en reinigingsmiddelen op het bedrijf waar de dieren worden gehouden aan nadere regelen te binden. Daarnaast zullen regelen moeten worden gesteld waardoor het opnemen door de dieren van schadelijke stoffen middels het diervoeder of voedsel- en slachtafvallen wordt voorkomen. Gebeurt dit toch, dan zullen de betreffende dieren moeten worden gemerkt opdat van deze dieren afkomstige produkten aan een extra onderzoek, hetzij op grond van deze wet of van de Vleeskeuringswet, hetzij op grond van de Warenwet kunnen worden onderworpen. Ten slotte zal de bevoegdheid moeten bestaan om de invoer van dieren, produkten van dierlijke oorsprong of diervoeder, die te veel schadelijke stoffen bevatten, te verbieden of, bij vermoeden daarvan, slechts onder bepaalde voorwaarden toe te staan.

Voorgesteld wordt de wet onder de werkingssfeer van de Wet op de economische delicten te brengen. Het onderhavige wetsontwerp heeft immers in het merendeel der gevallen betrekking op activiteiten welke worden uitgeoefend in het kader van vee- en pluimveehouderijbedrijven, waaronder intensieve vee- en pluimveehouderijbedrijven begrepen. De Wet op de economische delicten bevat een arsenaal aan maatregelen en sancties, welke in het bijzonder zijn toegespitst op activiteiten die bedrijfsmatig of in ondernemingsverband worden verricht.

Voorts is met betrekking tot de opsporing en vervolging van strafbare feiten op het onderhavige beleidsterrein een nauwe samenwerking tussen enerzijds de opsporings- en vervolgingsambtenaren en anderzijds de ambtenaren die belast zijn met het toezicht op de uitvoering van het bij of krachtens de wet bepaalde aangewezen.

Ten slotte is overtreding van de Bijenwet, waarvan de inhoud in het onderhavige wetsontwerp is overgenomen en zijn ook andere wetten welke onder het Ministerie van Landbouw en Visserij vallen onder de werkingsfeer van de Wet op de economische delicten gebracht, terwijl dit eveneens het geval is ten aanzien van overtredingen van de voorschriften van produkt- en bedrijfschappen op het gebied der dierziektenbestrijding. Door ook het onderhavige wetsontwerp onder de werkingsfeer van die wet te brengen wordt een harmonisatie verkregen in de opsporing en bestraffing van alle voorschriften op dit gebied.

In de Veewet is alleen voor wat betreft de voorschriften bij uitvoer van vee, vlees en vleesprodukten voorzien in het horen van de bedrijfslichamen en andere betrokken organisaties en instellingen. In het wetsontwerp wordt voorgesteld om, behoudens in urgente gevallen, het horen van deze organisaties en instellingen bij alle op grond van de wet te nemen besluiten van algemene aard voor te schrijven.

In het ontwerp is niet voorzien in een geheimhoudingsbepaling, aangezien de uitvoering van de wet uitsluitend in handen van ambtenaren zal worden gelegd. Met het oog op ambtenaren geldt reeds de geheimhoudingsbepaling ex artikel 59 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement. Deze biedt de basis voor disciplinaire sancties tegen ambtenaren die het verbod overtreden alsmede in daarvoor in aanmerking komende gevallen, de grondslag voor toepassing van de strafrechtelijke sanctie ex artikel 272 Wetboek van Strafrecht.

In de jaren 1974–1977 heeft zowel binnen als buiten de Raad voor Veterinaire Aangelegenheden mondeling overleg plaatsgehad over in eerste instantie een wijziging van de Veewet en toen bleek, dat het de voorkeur verdiende de Veewet te vervangen door een nieuwe wet, over het onderhavige wetsontwerp. Bij dit overleg waren betrokken het Landbouwschap, de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren, de Produktschappen voor Vee en Vlees, Pluimvee en Eieren en Veevoeder, de Bedrijfschappen voor de Handel in Vee, de Pluimveehandel en -Industrie en de Vleeswarenindustrie, de Centrale Organisatie voor de Vleesgroothandel, de Faculteit der Diergeneeskunde en de Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde. Tevens zijn deze organisaties in de gelegenheid gesteld schriftelijk commentaar te leveren op de ontwerpen. Het bedrijfsleven wenste onder meer:

a. een grotere medezeggenschap bij beslissingen van de eerste ondergetekende.

De eerste ondergetekende is evenwel van mening dat het neerleggen van een medebeslissingsrecht voor het bedrijfsleven in de wet in strijd zou zijn met zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de wet;

b. dat het takenpakket van de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren in de wet zou worden opgenomen.

Dit zou een bevrozing van dit takenpakket betekenen, hetgeen niet wenselijk wordt geacht;

c. dat de eerste ondergetekende geen gebruik zou maken van zijn heffingsbevoegdheid indien de opbrengst daarvan bestemd zou zijn voor bestrijding van een ziekte, waarvan het bedrijfsleven de bestrijding niet nodig acht.

Ook het opnemen van een dergelijke bepaling in de wet acht de eerste ondergetekende in strijd met zijn verantwoordelijkheid;

d. dat de verhouding tussen de bijdragen van het Rijk en van het bedrijfsleven in de gemeenschappelijke financiering van schadeloosstellingen en positionele acties in de wet zou worden vastgelegd.

Het zich op deze wijze voor de toekomst vastleggen wordt door de eerste ondergetekende eveneens niet wenselijk geacht.

De Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde had onder meer opmerkingen over de wijze waarop de keuring van vlees geregeld zou moeten worden. Dit onderwerp is voorshands niet overgenomen uit de Veewet. Met betrekking tot het welzijn van dieren hebben inmiddels besprekingen plaatsgevonden met de Nederlandse Vereniging tot bescherming van dieren en een aantal actiegroepen op dit gebied. Deze vereniging en actiegroepen zullen betrokken worden bij het opstellen van uitvoeringsvoorschriften met betrekking tot het welzijn van dieren.

2. Opzet van het ontwerp

In de huidige Veewet zijn op verschillende plaatsen definities gegeven (artikelen 4, 15, 50 en 66).

In het wetsontwerp zijn alle definities, behalve die van consulent in algemene dienst voor de bijenteelt, die ter wille van de duidelijkheid in afdeling 2 van Hoofdstuk VI betreffende de bestrijding van besmettelijke bijenziekten is ondergebracht, samengebracht in artikel 1.

In Hoofdstuk I zijn voorts de algemene bepalingen overgenomen van titel I van de Veewet, zij het aangepast aan de huidige situatie. Tevens is in dit hoofdstuk een artikel opgenomen omtrent het, in het kader van de in de inleiding genoemde regeling met het Landbouwschap, verlenen van geldelijke bijdragen aan de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren voor acties ter voorkoming en bestrijding van dierziekten. Ook heeft de Raad voor Veterinaire Aangelegenheden in dit hoofdstuk een plaats gevonden.

In Hoofdstuk II, Afdeling 1, zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de algemene gezondheidstoestand en het welzijn van dieren. Daarin zijn niet alleen de artikelen van titel II van de Veewet overgenomen maar ook andere artikelen met betrekking tot de algemene gezondheidstoestand van dieren, die verspreid in de Veewet voorkomen (artikelen 8, 35, 36 en 46). Tevens is in dit hoofdstuk de basis gelegd voor het stellen van eisen aan de bedrijven en de wijze waarop dieren worden gehouden, voor de eventuele verplichte aansluiting van vee- en pluimveehouders bij een gezondheidsdienst voor dieren en voor de meldings- en de administratieplicht voor houders van dieren alsmede voor regelingen ter voorkoming van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in dieren en in daarvan afkomstige producten.

Hoofdstuk II, Afdeling 2, strekt onder meer tot vervanging van de in- en doorvoervoorschriften, opgenomen in titel III, paragraaf 2 en artikel 50a van de Veewet, artikel 2 van de Vogelziektenwet, artikel 2 van de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren, artikel 2 van de Nertszen-Ziektenwet en artikel 1 van de Bijenwet, aangevuld met een aantal voorschriften, die thans als voorwaarden bij invoer worden gesteld. Dit hoofdstuk kan ook worden toegepast op de invoer van andere dieren en dierlijke producten dan in die artikelen genoemd, die een gevaar vormen voor besmetting van die dieren in Nederland. Gedacht kan daarbij onder meer worden aan de overbrenging van visziekten. Tevens zullen op grond van dit hoofdstuk dieren, dierlijke producten en diervoeder kunnen worden geweerd die schadelijke bestanddelen bevatten.

Hoofdstuk III handelt over de bestrijding van besmettelijke vee- en pluimveeziekten. Behalve voor wat betreft de aanwijzing van deze ziekten, waartoe de bevoegdheid in het ontwerp aan de eerste ondergetekende wordt toegekend, komt dit hoofdstuk in grote trekken overeen met de paragrafen 1 en 3 van titel III van de Veewet.

In Hoofdstuk IV is de schadeloosstelling geregeld in verband met het overnemen door het Rijk van ziek en van een besmettelijke ziekte verdacht vee en pluimvee. In dit hoofdstuk is paragraaf 4 van titel III van de Veewet grotendeels overgenomen, aangevuld met bepalingen, waardoor de medeverantwoordelijkheid van de bedrijfsgenoten voor het voorkomen van dierziekten tot uitdrukking komt en op grond waarvan aan schade-uitkeringen voorwaarden kunnen worden verbonden ten einde een betere bedrijfsvoering te

verkrijgen. Ook is in dit hoofdstuk de financiële bijdrage van het Landbouwschap in de politionele acties geregeld en is voorzien in een mogelijkheid om, mocht het Landbouwschap om welke reden dan ook, niet bij machte zijn deze bijdrage te leveren, de benodigde gelden via een op de bedrijfsgenoten te leggen heffing bijeen te brengen.

In Hoofdstuk V is de inhoud van de Runderhorzelwet overgenomen.

In Hoofdstuk VI hebben een aantal artikelen uit titel IV van de Veewet, betreffende de bestrijding van hondsdolheid van honden en katten alsmede de bestrijdingsbepalingen uit de Bijenwet en de Nertsen-Ziektenwet een plaats gevonden. Ook zijn de artikelen 48 en 49 van de Veewet, op grond waarvan bij algemene maatregel van bestuur te bekrachtigen bij wet voorschriften tot wering en bestrijding van andere dan in de Veewet genoemde veeziekten of van ziekten van andere dieren dan vee kunnen worden gegeven, in dit hoofdstuk, zij het in aangepaste vorm, overgenomen.

In Hoofdstuk VII is de materie van titel V van de Veewet voor zover betrekking hebbende op vee overgenomen. Dit hoofdstuk kan worden toegepast op andere dieren en daarvan afkomstige produkten dienen dit voortvloeit uit internationale overeenkomsten of besluiten van volkenrechtelijke organisaties dan wel deze toepassing gewenst is in verband met door het land van bestemming bij invoer aan dergelijke dieren of produkten gestelde eisen. Tevens is een artikel opgenomen, op grond waarvan bij het optreden van een besmettelijke dierziekte in ons land de uitvoer van dieren en dierlijke produkten die de ziekte kunnen overbrengen uit het gehele land of het besmette deel daarvan kan worden verboden.

Hoofdstuk VIII houdt onder meer verbodsbepalingen en een regeling ter voorkoming van misbruik van merken, kentekenen en bewijsstukken in, alsmede de regeling van het horen van bedrijfslichamen en andere betrokken organisaties.

In Hoofdstuk IX worden overtredingen van deze wet alsmede van de gehandhaafde artikelen 68, 69 en 71 van de Veewet onder de werking van de Wet op de economische delicten gebracht, terwijl tevens wordt voorzien in een overgangsregeling. Tegen besluiten op grond van deze wet, die niet van algemene strekking zijn, zal beroep kunnen worden aangetekend bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

3. Verhouding tot andere wetten

In het onderhavige wetsontwerp wordt voorzien in de mogelijkheid om regelen te stellen ten aanzien van het welzijn van dieren. Het bevorderen van het welzijn van dieren staat in nauwe relatie tot de dierenbescherming en omvat dit onderwerp. Regelen betreffende het beschermen van dieren zijn onder meer neergelegd in de Wet op de dierenbescherming, het Wetboek van Strafrecht, de Wet dierenvervoer, de Wet op de dierproeven, de Wet bedreigde diersoorten, de Vogelwet, de Jachtwet en de Visserijwet.

Evenals met het onderhavige wetsontwerp, wordt met de Wet op de dierenbescherming beoogd een goede behandeling en verzorging van de dieren te waarborgen. In het onderhavige wetsontwerp is een basis neergelegd voor het stellen van positieve eisen waaraan bij het houden van dieren moet worden voldaan. Op grond van de Wet op de dierenbescherming kunnen dergelijke eisen alleen gesteld worden aan het houden van een waak- of een heemhond en het houden van mestkalveren en aan het handelen in honden en katten. In het Wetboek van Strafrecht wordt het zonder redelijk doel of met overschrijding van dit doel opzettelijk een dier letsel of pijn veroorzaken of de gezondheid van een dier benadelen dan wel de nodige verzorging onthouden evenals het nodeloos als zodanig handelen strafbaar gesteld. Van strijdigheid tussen die wetten en de onderhavige wet is op zich zelf geen sprake.

De Wet bedreigde uitheemse diersoorten verbiedt het onder zich hebben, te koop aanbieden, verkopen of afleveren van bepaalde levende of dode uitheemse dieren of delen daarvan. Die wet regelt een ander onderwerp dan in het ontwerp is voorzien.

De Vogelwet, de Jachtwet en de Visserijwet hebben betrekking op in het wild levende dieren. Het ontwerp heeft behoudens voor wat de invoerbepalingen betreft betrekking op dieren die worden gehouden.

Hoewel het wetsontwerp geen strijdigheid oplevert met de evengenoemde wetten, zal er voor gewaakt moeten worden dat de op de voorgestelde wet en de andere genoemde wetten gebaseerde uitvoeringsbesluiten een dergelijke strijdigheid opleveren. Bij de uitvoering van de Gezondheidswet voor dieren zal derhalve rekening moeten worden gehouden met reeds tot stand gekomen en toekomstige voorschriften op grond van de genoemde wetten en omgekeerd.

De Wet op de dierproeven bindt het nemen van dierproeven, in het belang van de bescherming van dieren, aan een vergunning en schrijft voor dat deze proeven worden verricht door of onder leiding van ter zake deskundigen. Daarnaast kunnen evenwel op grond van artikel 12 van die wet regelen worden gesteld, onder meer betrekking hebbende op de huisvesting en voeding der dieren. Voor zover deze regelen ten behoeve van het welzijn der dieren zijn of zullen worden genomen verdient het de voorkeur deze bijzondere regelen te laten prevaleren boven een algemene regeling op grond van het onderhavige wetsontwerp. In verband met het vorenstaande is in artikel 83, derde lid, van het ontwerp bepaald, dat deze wet niet treedt in hetgeen bij of krachtens de Wet op de dierproeven is geregeld.

Aangezien het onderhavige wetsontwerp ook tot doel heeft te voorkomen dat in voedingsmiddelen voor mens of dier schadelijke stoffen voorkomen bestaat er eveneens een relatie tussen dit wetsontwerp en de Bestrijdingsmiddelenwet en de Warenwet. Hetzelfde geldt ten aanzien van de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunst en artikel 17, onder k, ten aanzien van de Antibioticawet en artikel 7, onder j, van het wetsontwerp. Ook bij het vaststellen van uitvoeringsbesluiten op dit terrein zal derhalve rekening moeten worden gehouden met bestaande en toekomstige besluiten, vastgesteld op grond van die wetten.

ARTIKELN

Artikel 1

De definitie van «vee» komt overeen met de definitie van vee in artikel 4 van de Veewet. De definitie van pluimvee is overgenomen uit de richtlijn van de EEG inzake gezondheidsvraagstukken op het gebied van het handelsverkeer in vers vlees van pluimvee (Pb. EG van 8 maart 1971, no. L 55) met dien verstande, dat aan de omschrijving «fazanten» is toegevoegd en onder de definitie tevens de in het wild levende vogels vallen. Fazanten worden steeds meer bedrijfsmatig gehouden, terwijl de in het wild levende vogels onder de definitie zijn gebracht omdat deze, evenals onder het wild levende zoogdieren, besmettelijke ziekten op de huisdieren kunnen overbrengen.

Onder het begrip «besmettelijke dierziekten» vallen niet alleen ziekten welke van het ene dier op een ander dier of de mens kunnen worden overgebracht, maar ook parasitaire aandoeningen zoals trichinose en de aandoening veroorzaakt door de runderhorzelvlieg. Onder het begrip «smetstof» vallen dientengevolge ook trichinen en runderhorzelvliegen.

Ook het begrip «schadelijke stoffen» is zo ruim mogelijk gedefinieerd. Met deze ruime definities wordt voorkomen dat in bepaalde gevallen, waarbij de gezondheid van mens of dier wordt bedreigd, wettelijk niet kan worden opgetreden.

Het begrip producten van dierlijke oorsprong is eveneens ruim gedefinieerd. Alle van dieren afkomstige producten zijn immers potentiële dragers van smetstof of kunnen schadelijke stoffen bevatten.

Artikel 2

Met de benaming Veeartsenijkundige Dienst wordt onvoldoende aangegeven wat de werkzaamheden van deze dienst zijn. Voorgesteld wordt daarom de benaming Veeartsenijkundige Dienst te vervangen door Veterinaire Dienst. De taakomschrijving van deze dienst is daarbij aangepast aan de huidige praktijk.

Artikel 3

In dit artikel wordt voor de Raad voor Veterinaire aangelegenheden, ingesteld bij ministeriële beschikking van 16 juni 1969, een plaats in de wet ingeruimd.

Artikel 4

Voor het voeren van een verantwoord beleid dient de eerste ondergetekende de mogelijkheid te hebben zich een zo volledig mogelijk inzicht te verschaffen in de situatie op het gebied der dierziektenbestrijding in het algemeen of op een bepaald onderdeel daarvan, waarvoor mede de gegevens waarover andere op dit terrein werkzame instanties beschikken van nut kunnen zijn. De eerste ondergetekende kan zich krachtens het bepaalde in het eerste lid tot de leiding van die instanties wenden, krachtens het tweede lid worden de ambtenaren aangewezen, belast met het toezicht op de uitvoering van de wet in de praktijk. Het derde lid regelt de verstrekking van gegevens waaraan deze ambtenaren voor de uitoefening van hun taak behoefte hebben. De in dit lid neergelegde verplichting richt zich tot de bij de dierziektenbestrijding betrokken individuele personen zoals deskundigen van de in het eerste lid bedoelde instanties en particuliere dierenartsen. Een bepaling als in het vierde lid is opgenomen komt reeds in verschillende wetten voor (artikel 48a Landbouwwet, artikel 39 Gezondheidswet, artikel 13 Plantenziektenwet, artikel 59 Jachtwet). Het voorgestelde lid geeft evenwel niet de bevoegdheid woningen te betreden. In het kader van het onderzoek gaat een dergelijke bevoegdheid naar de mening van de ondergetekenden te ver. Anders ligt het bij de opsporing van strafbare feiten zoals het niet aangeven van een ziekte. Hierin voorziet evenwel de Wet op de economische delicten, waaronder overtredingen van deze wet ingevolge artikel 86 komen te vallen.

Artikel 5

Dit artikel, op grond waarvan de inrichtingen worden aangewezen, die de Veterinaire Dienst bij het vervullen van zijn taak bijstaan, regelt de materie van artikel 3 van de Veewet.

Artikel 6

Op grond van dit artikel worden regelen vastgesteld voor het verlenen door het Rijk van bijdragen in de kosten van, in overleg met het Landbouwschap, vast te stellen activiteiten van de Stichting Gezondheidszorg voor dieren en de daaronder ressorterende provinciale gezondheidsdiensten.

Artikel 7 e.v.

In Hoofdstuk II zijn de bepalingen ondergebracht waarmee de bevordering van de gezondheid en het welzijn van dieren in het algemeen wordt beoogd en wordt voorzien in de mogelijkheid voor mens of dier schadelijke bestanddelen in producten van dierlijke oorsprong te weren. Dit hoofdstuk is onderverdeeld in een afdeling «Maatregelen in het binnenland» (artikel 7–16) en een afdeling «Maatregelen bij het brengen in Nederland» (artikel 17–22). De reikwijdte van artikel 7, waarin de onderwerpen zijn opgesomd, welke voor-

werp van regeling kunnen zijn, beperkt zich niet tot dieren die bedrijfsmatig worden gehouden doch geeft ruime mogelijkheden om allerlei ongewenste situaties met betrekking tot de gezondheid en het welzijn van dieren in het algemeen tegen te gaan.

Ten aanzien van de onderdelen van dit artikel kan het volgende worden opgemerkt.

Op grond van punt a van het eerste lid kan onder meer worden bepaald hoe een bedrijf moet zijn ingericht om overbrenging van besmetting te voorkomen, welke ventilatiemogelijkheden aanwezig moeten zijn en hoeveel lichtdoorlatende oppervlakte het dak of de wanden van een stal in het belang van de dieren moeten hebben.

Bij punt b kan worden gedacht aan de eisen waaraan dieren die aan een bepaald bedrijf worden toegevoegd moeten voldoen om besmettingsgevaar zoveel mogelijk te voorkomen.

Met het geven van regelen omtrent de identificatie en registratie wordt beoogd een systeem in het leven te roepen waardoor het, in combinatie met de administratie voorgeschreven op grond van artikel 9, mogelijk wordt de haard van een besmettelijke dierziekte op te sporen.

Punt d heeft weer betrekking op het welzijn van dieren. Op grond hiervan kan bij voorbeeld de hokgrootte en het aantal dieren per hok worden voorgeschreven en kunnen bepaalde wijzen van houden van dieren die voor die dieren kwellend zijn, worden verboden.

Punt e is van belang in verband met voorkomen van dierziekten en spreekt voor zich zelf.

Punt f. Met het stellen van regelen ten aanzien van de voeding etc. wordt in de eerste plaats het welzijn der dieren gediend. Tevens kan door eisen te stellen aan het voer voorkomen worden dat dieren schadelijke stoffen opnemen. Onder «behandeling» dient onder meer te worden begrepen het toedienen van dopingsmiddelen aan bij voorbeeld ren- en drafpaarden.

Met punt g wordt voor wat sera en entstoffen betreft beoogd het voorkomen van verspreiding van smetstoffen en voor wat de andere in dat punt genoemde produkten betreft het tegengaan van het opnemen door dieren van zowel voor de mens als voor het dier schadelijke stoffen. Deze bevoegdheid kan tevens worden gebruikt om aan voorschriften van de EEG of van individuele landen die uit Nederland dieren of produkten daarvan invoeren te voldoen. Een overeenkomstige bepaling, met betrekking tot sera en entstoffen, komt voor in artikel 11 van de Veewet.

Punt h is zowel in het belang van de dierziektenbestrijding – door deze dieren en organismen kunnen immers dierziekten worden overgebracht – als van het welzijn der dieren.

Met regelen vast te stellen op grond van punt i kan eveneens opname door dieren van schadelijke stoffen worden voorkomen.

Punt j spreekt voor zich zelf.

Op grond van punt k kunnen in het kader van de bestrijding van besmettelijke dierziekten eisen worden gesteld aan vervoermiddelen en het vervoeren en verzamelen van dieren. Voor wat het welzijn van dieren betreft kunnen vervoersvoorschriften worden gegeven op grond van de Wet dierenvervoer.

Punt l strekt ertoe onnodig lijden van dieren die gedood moeten worden te vermijden. Gedacht kan hier worden aan de verdoving van dieren voor het slachten en het doden van ééndagskuikens die uitgeselecteerd worden. Deze bevoegdheid is eveneens nodig om uitvoering te kunnen geven aan de, op deze materie betrekking hebbende, in het kader van de Raad van Europa opgestelde, Conventie inzake bescherming van dieren bij het slachten.

Op grond van punt m kunnen regelen worden gesteld ter voorkoming van onnodig pijn en letsel voor dieren.

Punt n ten slotte is opgenomen om te kunnen voldoen aan bij voorbeeld toekomstige EEG-voorschriften en voorschriften vastgesteld in het kader van de Raad van Europa.

Artikel 8

In het eerste lid van dit artikel is de mogelijkheid geopend om aansluiting bij een gezondheidsdienst voor dieren verplicht te stellen. Van deze mogelijkheid zal alleen gebruik worden gemaakt indien dit voor de algemene preventie tegen het uitbreken van een besmettelijke dierziekte of de verspreiding daarvan dan wel in het kader van de bestrijding noodzakelijk is. Het tweede lid voorziet in de mogelijkheid van vrijstelling of ontheffing van de aansluitingsplicht.

Artikel 9

In het belang van het voorkomen en bestrijden van besmettelijke dierziekten dient de districtsinspecteur van de Veterinaire Dienst op de hoogte te zijn van de plaatsen waar bepaalde diersoorten worden gehouden. Daartoe strekt de in het eerste lid onder a bedoelde meldingsplicht. Als zich op een bedrijf een besmettelijke dierziekte voordoet, moet de haard van deze ziekte worden opgespoord en moet, om verdere verspreiding van de ziekte te voorkomen, nagegaan kunnen worden of en waarheen dieren van dit bedrijf zijn afgevoerd. Een en ander kan geschieden aan de hand van de administratie, bedoeld in het eerste lid, onder b, en de identificatie en registratie van de dieren, voorgeschreven op grond van het bepaalde in artikel 7, onder c.

Onder «het bedrijfsmatig houden van dieren», bedoeld in het eerste lid, onder b, wordt verstaan het houden van dieren in de uitoefening van een bedrijf. Of daarbij het winsttoegmerk voorzit is irrelevant. Ook bedrijfsuitoefening door stichtingen en instellingen valt derhalve onder dit begrip.

Artikel 10

Dit artikel komt overeen met artikel 5 van de Veewet met dien verstande, dat dit nieuwe artikel de mogelijkheid opent om voor te schrijven dat ook voor andere markten dan veemarkten, te denken valt aan pluimveemarkten en markten waar konijnen worden verhandeld, in de gemeentelijke verordening eisen worden gesteld.

Artikel 11

In het eerste lid van dit artikel is de regeling van artikel 5bis met betrekking tot het houden van keuringen, tentoonstellingen e.d. van de Veewet overgenomen. Het bepaalde in dit lid onder c en d is nieuw. Met het bepaalde onder c worden de mogelijkheden om verspreiding van smetstof te voorkomen vergroot, terwijl het bepaalde onder d de mogelijkheid biedt om onder meer het euvel van het couperen van oren van honden effectiever te bestrijden.

Artikel 12

In dit artikel is de materie van artikel 8 van de Veewet overgenomen, zij het dat op grond van dit nieuwe artikel niet alleen eisen kunnen worden gesteld aan melkinrichtingen maar aan alle plaatsen en inrichtingen van waaruit verspreiding van dierziekten kan worden gevreesd.

Artikel 13

In dit artikel is het bepaalde in de artikelen 6 en 6bis van de Veewet betreffende het ontsmetten van vervoermiddelen opgenomen, met dien verstande, dat dit artikel niet alleen betrekking heeft op vervoermiddelen maar ook op stallen, kooien e.d. waarin dieren hebben verbleven.

Artikel 14

Dit artikel komt overeen met hetgeen is bepaald in artikel 36 van de Veewet, waarbij dit artikel tevens kan worden toegepast om zowel voor de mens als het dier schadelijke stoffen in produkten van dierlijke oorsprong te weren.

Artikel 15

In dit artikel is het bepaalde in artikel 35 van de Veewet overgenomen.

Artikel 16

Dit artikel is nieuw. Het merken van dieren die schadelijke stoffen hebben opgenomen alsmede onder meer het verbod tot het vervoeren van dieren die ervan verdacht worden schadelijke stoffen te hebben opgenomen, is momenteel voorlopig geregeld in de Verordening schadelijke stoffen dieren 1973 van het Produkschap voor Vee en Vlees. Voor de toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de inleiding van het algemene deel van deze toelichting.

Artikelen 17–22

In de artikelen 17 tot en met 22 zijn de bepalingen opgenomen, op grond waarvan dieren en produkten die drager van smetstof kunnen zijn of waarin zich schadelijke stoffen kunnen bevinden bij invoer kunnen worden geweerd, dan wel kunnen worden onderworpen aan maatregelen ter voorkoming van verspreiding van smetstof of van voor mens of dier schadelijke produkten. De wering van besmettelijke dierziekten is thans geregeld in de artikelen 12 t/m 14 van de Veewet, artikel 2 van de Vogelziektenwet, artikel 2 van de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren, artikel 2 van de Nertsen-Ziektenwet en artikel 1 van de Bijenwet. In deze artikelen wordt gesproken van de in- en doorvoer van dieren en produkten. Deze begrippen zijn in de genoemde wetten niet gedefinieerd. Door het ontbreken van een omschrijving van wat in genoemde wetten onder «invoer» moet worden verstaan kan de vraag rijzen of hier «invoer» in de feitelijke betekenis van «grensoverschrijding», «het brengen in Nederland» wordt bedoeld, dan wel of dit begrip moet worden opgevat als «in het vrije verkeer brengen». Dit laatste geschiedt als goederen in douane-technische zin worden «vrijgemaakt», hetgeen zowel aan de grens als in het binnenland kan plaatsvinden. Het is duidelijk dat om het overbrengen van een besmettelijke dierziekte naar Nederland te kunnen voorkomen, potentiële dragers van smetstof reeds aan de grens moeten worden tegengehouden. Om elk misverstand ten aanzien van deze aangelegenheid weg te nemen wordt in de artikelen 17 e.v. dan ook niet gesproken van in- en doorvoer maar van «brengen in Nederland», onder welke terminologie zowel de invoer als de doorvoer is begrepen, ongeacht of er sprake is van het brengen in het vrije verkeer of niet. Deze terminologie is in overeenstemming met de terminologie van de Richtlijn van de Raad van EEG inzake gezondheidsvraagstukken en veterinaire rechtelijke vraagstukken bij de invoer van runderen en varkens en van vers vlees uit derde landen (Pb. EG van 31 december 1972, nr. L 302). In artikel 2 van die richtlijn is invoer gedefinieerd als overbrenging naar het grondgebied van de Gemeenschap. Het gebruik van deze terminologie betekent overigens niet dat de «doorvoer» van dieren en produkten aan hetzelfde regime moet of zal worden onderworpen als de «invoer» van dieren en produkten.

In de artikelen 17–22, die overigens voor zich zelf spreken, is meer gedetailleerd dan in genoemde wetten aangegeven om welke voorschriften het gaat. Bovendien kunnen deze artikelen ook worden toegepast ter wering van schadelijke stoffen in dieren en produkten.

Artikelen 23–27

In deze artikelen zijn de bepalingen opgenomen, op grond waarvan maatregelen kunnen worden getroffen ter voorkoming van verspreiding van besmettelijke vee- en pluimveeziekten.

Artikel 23

In de inleiding van het algemene deel van deze memorie is reeds toegelicht waarom voorgesteld wordt ook de besmettelijke veeziekten waarop dit hoofdstuk betrekking heeft niet in de wet te vermelden, doch door de eerste ondergetekende te laten aanwijzen.

In het tweede lid van dit artikel zijn de criteria opgenomen welke gelden voor het aanwijzen van een vee- of pluimveeziekte.

Het derde lid, op grond waarvan wordt bepaald, wanneer dieren van een ziekte worden verdacht, stemt overeen met artikel 16 van de Veewet.

Artikel 24

Voor dit artikel heeft artikel 9 van de Veewet als voorbeeld gediend, op grond waarvan onder meer de jaarlijkse enting van rundvee tegen mond- en klauwzeer en in geval van varkenspest, ringentingingen tegen deze ziekte worden uitgevoerd.

Artikel 25

De strekking van dit artikel komt overeen met die van artikel 10 van de Veewet.

Artikel 26

In dit artikel zijn de aangifteplicht van artikel 17 en de melding door de burgemeester aan de inspecteur van artikel 18 van de Veewet ondergebracht.

Artikel 27

Dit artikel is nieuw. De plicht van de veehouder om gegevens te verstrekken en zijn medewerking te verlenen bij het vaststellen van de ziekte en de oorsprong daarvan is opgenomen om de ziekte zo snel mogelijk te kunnen opsporen, de haard van de ziekte te kunnen traceren en te kunnen nagaan waarheen dieren van besmette bedrijven zijn afgevoerd.

Artikel 28

In lid 1 is het bepaalde in artikel 19 van de Veewet overgenomen, met dien verstande dat, om tot een gecentraliseerd beleid te komen, de directeur van de Veterinaire Dienst betrokken wordt bij de vaststelling van de te nemen maatregelen en dat ter bevordering van een goede samenwerking met de betrokken gezondheidsdienst wordt voorgeschreven dat zonodig overleg met het hoofd van die dienst plaatsvindt.

Het tweede lid, waarin is bepaald, dat de burgemeester van de gemeente waar de ziekte optreedt de maatregelen ter voorkoming van verspreiding van smetstof neemt, is ontleend aan artikel 21 van de Veewet.

Het derde lid, waarin aan de districtsinspecteur de bevoegdheid is gegeven om in spoedeisende gevallen namens de directeur zelf op te treden is nieuw. Deze nieuwe regeling is in overeenstemming met de huidige praktijk. Aangezien daaraan in de praktijk geen behoefte is gebleken, is het beroep dat de burgemeester op de eerste ondergetekende krachtens artikel 21 van de Veewet heeft als hij bezwaar heeft de door de directeur nodig geachte maatregelen toe te passen, niet overgenomen.

Artikel 29

Dit artikel waarin een opsomming wordt gegeven van de maatregelen welke kunnen worden getroffen, is in grote trekken conform artikel 20 van de Veewet. De punten j en k van dat artikel 20 zijn samengevat in punt j van het onderhavige artikel.

Artikel 30

In dit artikel is de materie samengevat van de artikelen 22, 23, 28, 29, 30 en 32 van de Veewet, alle betrekking hebbende op de wijze van uitvoering van artikel 20 van de Veewet.

Artikel 31

Dit artikel is nieuw. Het vaststellen van het tijdstip waarop de verdenking is ontstaan dat vee of pluimvee lijdt aan een besmettelijke dierziekte is nodig omdat de schadeloosstelling welke wordt gegeven voor dieren die door de Staat worden overgenomen verschilt naar gelang het zieke of van ziekte verdachte dieren betreft en het moment waarop de verdenking ontstaat daarbij doorslaggevend is. Voor het vaststellen van de schadeloosstelling is het bovendien nodig te weten welke dieren op genoemd tijdstip reeds ziek waren en welke dieren verdacht waren besmet te zijn.

Artikelen 32–37

Deze artikelen waarvan de inhoud voor zich zelf spreekt zijn, zij het met enige redactionele wijzigingen, overgenomen uit de artikelen 24–26, 33, 34, 37 en 38 van de Veewet. Aan overname van artikel 27, waarin aan de burgemeester de bevoegdheid wordt gegeven voor de handhaving van de verboden de hulp in te roepen van de gewapende macht, bestaat geen behoefte. Dit geldt ook voor artikel 31 van de Veewet waarin is bepaald, dat indien voorwerpen niet onschadelijk kunnen worden gemaakt op het terrein waar ze zich bevinden, dit op een naastgelegen terrein kan geschieden.

Artikel 38

In de inleiding van het algemene deel van deze memorie is reeds uiteengezet waarom het stelsel van schadeloosstelling bij overname door het Rijk van vee en pluimvee wijziging behoeft.

In dit artikel is de nieuwe opzet van de regeling van de schadeloosstelling neergelegd. Krachtens artikel 39 van de Veewet wordt voor verdacht vee de volle waarde in gezonde toestand uitgekeerd en voor ziek vee een nader bij algemene maatregel van bestuur te bepalen percentage daarvan. Tevens is het thans niet mogelijk aan de uitkering voorwaarden te verbinden waardoor herhaling van besmetting zou kunnen worden voorkomen en kunnen geen kortingen worden toegepast bij eigen schuld.

In het tweede lid wordt de mogelijkheid geopend om, afhankelijk van de toestand op het aangetaste bedrijf, in de schadeloosstelling te differentiëren. Lid 3 geeft vervolgens de mogelijkheid aan de uitkering voorwaarden te verbinden, terwijl lid 4 de mogelijkheid opent om de uitkering op te schorten totdat aan de voorwaarden is voldaan. De leden 5 en 6 geven de eerste ondergetekende de bevoegdheid onder bepaalde omstandigheden op de uitkering te korten, terwijl lid 8 een terugvorderingsbevoegdheid inhoudt indien aan de voorwaarden niet is voldaan. Het zevende lid betreffende de vernietiging van andere besmette voorwerpen dan vee is overgenomen uit artikel 39 van de Veewet.

Artikelen 39–42

De artikelen 40–43 van de Veewet, op grond waarvan de waarde van overgenomen vee en pluimvee wordt vastgesteld, hebben tot voorbeeld gediend voor deze artikelen. Zoals uit de toelichting op artikel 38 blijkt zal de door de deskundige(n) vastgestelde waarde van de overgenomen dieren niet altijd ten volle worden uitgekeerd.

Artikel 43

Dit artikel biedt evenals artikel 44 van de Veewet de mogelijkheid om in bijzondere niet voorziene gevallen een schadeloosstelling toe te kennen.

Artikelen 44 en 45

In artikel 44 is de basis gelegd voor de financiële regeling met het Landbouwschap, terwijl in artikel 45 de heffingsbevoegdheid is neergelegd om de bijdrage van het Landbouwschap via een heffing binnen te krijgen indien het Landbouwschap zelf daartoe, om welke reden dan ook, niet in staat zou zijn.

Artikelen 46 en 47

In deze artikelen is de invordering van krachtens artikel 45 verschuldigde bedragen geregeld. Deze invorderingsregeling is conform de regeling, vervat in de artikelen 49 en 49a van de Landbouwwet.

Artikelen 48–50

In deze artikelen is de inhoud van de Runderhorzelwet overgenomen.

Artikelen 50–61

Deze artikelen hebben betrekking op de bestrijding van rabiës niet alleen bij honden en katten maar bij alle dieren andere dan vee en pluimvee die door deze ziekte kunnen worden aangetast. Rabiës bij vee kan op grond van Hoofdstuk III bestreden worden. Deze artikelen komen in hoofdzaak overeen met de artikelen 50–65 van de Veewet, met dien verstande dat artikel 50a niet is overgenomen omdat de in- en doorvoer van honden en katten geregeld kan worden op grond van de artikelen 17 en volgende van dit ontwerp.

Artikel 58 is niet overgenomen omdat daar in de praktijk geen behoefte aan bestaat. De artikelen 60–64 die betrekking hebben op het muilkorven van honden en katten zijn niet overgenomen omdat deze artikelen thans niet meer kunnen worden toegepast nu muilkorven praktisch niet meer verkrijgbaar zijn.

Artikel 55 is nieuw. Dit artikel houdt een meldingsplicht in voor degene die een levend of dood dier aantreft waarvan hij redelijkerwijze kan vermoeden dat het lijdt aan of gestorven is ten gevolge van rabiës.

Het bepaalde in artikel 60, eerste lid, respectievelijk tweede lid, strekt ter vervanging van de regeling vervat in de artikelen 64bis en 64ter respectievelijk artikel 65 van de Veewet.

Niet is overgenomen het voorschrift dat een door de eerste ondergetekende gestelde regel slechts een tijdelijke geldigheidsduur heeft van 4 maanden en bij continuering bekrachtigd moet worden bij algemene maatregel van bestuur. In de plaats daarvan is overleg met de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne voorgeschreven, die, omdat het hier gaat om een ziekte die ook voor de mens gevaar oplevert, bij de bestrijding van rabiës mede betrokken is.

Artikelen 62–68

Deze artikelen zijn overgenomen uit de Bijenwet, met dien verstande dat artikel 1 niet is overgenomen omdat ook de in- en doorvoer van bijen geregeld kan worden op grond van de artikelen 17 en volgende. De leden 3 en 4 van artikel 4, waarin aan de Rijksbijenconsulent, thans Consulent in algemene dienst voor de bijenteelt geheten, de bevoegdheid is gegeven ten behoeve van de uitoefening van zijn taak woningen te betreden zijn evenmin overgenomen. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4. Ten aanzien van de schadeloosstelling is de regeling bij overname van vee en pluimvee van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikelen 69 en 70

Deze artikelen treden in de plaats van de Nertsen-Ziektenwet. Artikel 69 komt overeen met artikel 3 van die wet. Artikel 2 van die wet is niet overgenomen om dezelfde reden als waarom artikel 1 van de Bijenwet niet is overgenomen.

Artikel 71

Dit artikel komt overeen met de artikelen 48 en 49 van de Veewet, op grond waarvan bij algemene maatregel van bestuur, te bekrachtigen bij wet, voorschriften tot wering en bestrijding van andere dan in de Veewet genoemde ziekten of van ziekten van andere dieren dan vee kunnen worden gegeven. In het vijfde lid van dit artikel wordt aan de eerste ondergetekende de bevoegdheid gegeven, zo nodig in overeenstemming met de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne gedurende een korte periode de nodige maatregelen te treffen.

Artikelen 72–77

In deze artikelen is de materie geregeld van de artikelen 67 en 70–73 van de Veewet. Op grond van deze artikelen van de Veewet zijn de eisen vastgesteld waaraan bij uitvoer van vee moet zijn voldaan. De term uitvoer kan evenals de term invoer tot misverstanden aanleiding geven. De vraag is namelijk of dieren en dierlijke produkten in doorvoer als ze ons land weer verlaten ook onder het verbod van uitvoer vallen. Aangezien dit niet de bedoeling is, wordt in de voorgestelde artikelen gesproken van «het brengen buiten Nederland anders dan in doorvoer». Dit betekent evenwel niet dat dieren en produkten vrijelijk kunnen worden doorgevoerd. Op grond van de artikelen 17 en volgende zal ook het in Nederland binnenbrengen van dieren en produkten die niet bestemd zijn om in Nederland in het vrije verkeer te worden gebracht aan bepaalde voorschriften worden gebonden. Op deze wijze kan onder meer worden voldaan aan de voorschriften van de artikelen 12, 23 en 25 van de Richtlijn van de EEG inzake gezondheidsvraagstukken bij de invoer van runderen en varkens en van vers vlees uit derde landen (Pb. EG van 31 december 1971, nr. L 302), waarin is bepaald, dat ook runderen en varkens en vlees bestemd voor een andere lid-staat die via Nederland in de Gemeenschap worden ingevoerd, in Nederland veterinair gecontroleerd moeten worden. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting onder «Inleiding» reeds is gememoreerd, blijft de Veewet voorshands van toepassing op de uitvoer van vlees en vleesprodukten.

Artikel 72

Nieuw is het onderdeel c van lid 2 en de onderdelen b, d en e van lid 3. Het onderdeel c is ingevoegd omdat in vele gevallen gecertificeerd moet worden dat de dieren al of niet voorbehoedend zijn behandeld. Zo schrijft de EEG-richtlijn «runderen en varkens» (Pb. EG van 29 juli 1964, nr. 121/1977) voor

dat fok- en gebruiksrunderen ten minste 15 dagen en ten hoogste 4 maanden voor de verzending naar een andere lid-staat tegen mond- en klauwzeer moeten zijn ingeënt. De onderdelen b en d zijn aan het derde lid toegevoegd om het onderzoek en de afgifte van het certificaat efficiënter te laten verlopen, en onderdeel e om de garanties die het buitenland vraagt te kunnen geven.

Artikel 73

Dit artikel maakt het mogelijk om, indien dit door de EEG of door de landen van bestemming wordt geëist, ten aanzien van andere dierlijke producten dan vlees en vleesproducten uitvoereisen te stellen.

Artikel 74

Dit artikel is nieuw. Op grond van dit artikel kan bij het optreden van een besmettelijke dierziekte in Nederland de uitvoer van dieren en producten die deze ziekte kunnen overbrengen worden verboden. Door zelf een regeling aan te bieden kan worden voorkomen dat landen die uit Nederland importeren maatregelen nemen die onze uitvoer meer belemmeren dan noodzakelijk is.

Artikelen 75, 76 en 77

Deze artikelen komen overeen met de artikelen 70, 71 en 73 van de Veewet respectievelijk betrekking hebbend op de erkenning van bedrijven, de mogelijkheid om ontheffing of vrijstelling te verlenen van het exportverbod en het heffen van een vergoeding voor de kosten van het onderzoek.

Artikel 78

Dit artikel stemt overeen met artikel 82 van de Veewet, in welk artikel een verbod is neergelegd om, behoudens toestemming, vee opzettelijk in verdachte toestand te brengen. De artikelen 76–78 en 85 van de Veewet zijn niet overgenomen, omdat overtredingen van de onderhavige wet economische delicten zullen zijn waarop de Wet op de economische delicten van toepassing is. Die wet voorziet in hetgeen in genoemde artikelen van de Veewet is bepaald. Artikel 79 is niet overgenomen omdat het daarin vermelde delict reeds onder de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht valt.

Artikel 79

In het eerste lid van dit artikel inhoudende een verplichte medewerking aan krachtens de wet gegeven bevelen of genomen maatregelen wordt meer algemeen gesteld hetgeen in artikel 21bis van de Veewet en artikel 6 van de Bijenwet is bepaald. Het tweede en derde lid strekken ter vervanging van het bepaalde in de artikelen 80 en 81 van de Veewet.

Artikel 80

Dit artikel is opgenomen om te kunnen optreden tegen degenen die het vervalsen van merken, kentekenen of bewijsstukken mogelijk maken door daarvoor stempels of andere middelen te leveren. Artikel 26 van de Landbouwwet heeft als voorbeeld voor dit artikel gediend.

Artikel 81

Dit artikel dat aan de directeur de bevoegdheid geeft om in gevallen, waarin acuut moet worden opgetreden zelfstandig te handelen, komt overeen met artikel 96 van de Veewet.

Artikel 82

Het eerste lid van dit artikel, op grond waarvan het Centraal Diergeneeskundig Instituut en de diergeneeskundige faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht ten behoeve van de te verrichten onderzoeken kunnen worden aangewezen als inrichtingen waarop de Gezondheidswet voor dieren niet van toepassing is komt overeen met artikel 99 van de Veewet.

Voor de toelichting op het derde lid wordt verwezen naar punt 3 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 83

Dit artikel regelt het horen van de betrokken bedrijfslichamen en andere organisaties.

Artikel 85

Krachtens dit artikel vervalt de Veewet met uitzondering van de artikelen die betrekking hebben op de uitvoer van vlees en vleesprodukten. Tevens dienden deze artikelen te worden aangepast.

Artikel 86

Zoals in de inleiding van het algemeen deel van deze toelichting reeds is uiteengezet zal deze wet onder de werkingssfeer van de Wet op de economische delicten vallen. Aangezien laatstgenoemde wet ook van toepassing is op overtredingen van de Vleeskeuringswet ligt het in de rede ook de gehandhaafde artikelen van de Veewet, die immers eveneens betrekking hebben op het onderzoek van vlees en vleesprodukten, onder de werkingssfeer van die wet te brengen. Hetzelfde geldt ten aanzien van de krachtens artikel 89 voorlopig gehandhaafde besluiten.

Artikel 87

In de Destructiewet wordt op een aantal plaatsen verwezen naar de Veewet. Deze verwijzing dient te worden aangepast.

Artikel 89

Aangezien een groot aantal besluiten vastgesteld op grond van de krachtens artikel 85, onder A vervallen bepalingen van de Veewet en op grond van de bij artikel 88 ingetrokken wetten moeten worden vervangen, hetgeen geruime tijd zal vergen, en het in verband met het stellen van eisen ten aanzien van het welzijn van dieren gewenst is dat deze wet zo spoedig mogelijk in werking treedt, is in dit artikel bepaald, dat de onmiddellijk voor de inwerkingtreding van deze wet van kracht zijnde besluiten voorlopig gehandhaafd blijven.

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
L. Ginjaar